

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

<i>Л. Я. Федонюк, Т. В. Бігуняк</i> ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОЕКТІВ У РОБОТІ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ.....	301
<i>В. П. Федотов, О. І. Макаруч, Г. І. Макуріна, А. О. Макаруч</i> СУЧАСНІ ІТ В МЕДИЦИНІ – МОЖЛИВІСТЬ ІНТЕГРУВАННЯ З СИСТЕМАМИ ЦИФРОВОЇ ДІАГНОСТИКИ	302
<i>В. П. Федотов, Г. І. Макуріна, Г. В. Носонова, В. О. Кірієнко</i> ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У РОБОТІ КОСМЕТОЛОГА	303
<i>Т. В. Фролова, І. І. Терещенкова, О. В. Охачкіна, Н. Ф. Стенкова, І. Р. Сіняєва, О. В. Атаманова</i> РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК У ФОРМУВАННІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	305
<i>О. О. Фурик, О. В. Рябоконт, Т. Є. Оніщенко, Н. С. Ушеніна, В. Г. Савельєв</i> ЕТАПИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЦИНІ.....	307
<i>В. Г. Хоменко</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ЗАНЯТЬ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ.....	308
<i>Л. О. Хоменко, О. І. Остапко, О. М. Плиска, І. М. Голубєва</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА В СТОМАТОЛОГІЇ».....	309
<i>І. С. Хріпков</i> ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЇ	311
<i>О. Я. Цаль, Н. В. Шаповалова</i> ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ФАРМАКОГНОЗІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРА.....	312
<i>Т. В. Чабан, О. С. Совірда, О. А. Герасименко, Б. М. Пясецький, О. О. Буйко, Н. В. Верба</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	313
<i>Т. В. Чабан, О. С. Совірда, О. А. Герасименко, Б. М. Пясецький, О. О. Буйко, Н. В. Верба</i> ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	313
<i>В. І. Чебан, Л. Й. Власик</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФІЛАКТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	314
<i>О. Г. Черкасова, Г. А. Гарагуля</i> НАВЧАЛЬНА ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ЯК ФОРМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ.....	316
<i>І. І. Чубучна</i> КЛІНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТА.....	316
<i>О. Я. Чупашко, С. Я. Парижак, З. Д. Воробець</i> ДЕЯКІ МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОГО ВІДДІЛЕННЯ.....	317
<i>Н. В. Шаповалова, Р. С. Дармограй</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАКОГНОЗІЯ» ЗА НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ	320
<i>В. Ф. Шаторна, І. І. Колосова, В. В. Майор, С. С. Островська, Н. О. Мархонь</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ-ФАРМАЦЕВТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ ТА ФАРМАКОГНОЗІЇ	320
<i>М. І. Швед, Л. В. Садлій, М. Я. Бенів, Н. М. Ковбаса, І. О. Ястремська, О. Л. Павлик</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕОНТОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ РОЗДІЛУ АРИТМІЙ СЕРЦЯ	321
<i>М. І. Швед, О. Б. Сусла, Л. П. Мартинюк, О. Л. Сидоренко, О. А. Прокопович, Я. М. Кіцак, Л. М. Михайлів, В. Т. Гурський, І. Б. Припхан</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСТРЕНА ТА НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	324
<i>С. І. Шкробот, М. С. Мисула, З. В. Салій, Н. Р. Сохор, О. Ю. Бударна, Л. С. Мілевська-Вовчук</i> ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ «НЕВРОЛОГІЇ, В Т. Ч. НЕЙРОСТОМАТОЛОГІЇ».....	325
<i>І. С. Шпонька, Г. С. Короленко, В. О. Бондарєва</i> МОДЕРНІЗАЦІЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПАТОМОРФОЛОГІЯ».....	326

виявити свої початкові знання з даної теми. Викладач в подальшому моделює лекцію, враховуючи отримані відповіді. Наприкінці лекції проводиться обговорення попередньої інформації, до якого залучаються всі студенти, що дозволяє швидко оцінити ти, наскільки добре студенти засвоїли новий матеріал. При цьому студенти відповідають з місця, що є важливим для категорії нерішучих. Слід зазначити, що така форма не потребує багато часу, а викладач отримує можливість ставити питання різного рівня. До того ж, подібні завдання при необхідності можна проводити кілька разів протягом лекції. Якщо проведено опитування дозволяє зробити висновок, що більшість студентів зрозуміли інформацію, то можна продовжувати далі, якщо ні – саме час повторити матеріал, але використати іншу доступнішу форму його викладання. На наш погляд, переваги інтерактивної лекції, що поєднує в собі інформативність і спрямовану діяльність студентів, перед традиційною є безперечним.

Участь в лекції одночасно викладача і студентів значно покращує якість навчання, активізує процес викладання, підвищує інтерес студентів до дисципліни. Однак, ви-

користання інтерактивної лекції пред'являє більш високі вимоги до рівня підготовки викладача і його кваліфікації, який має володіти не лише традиційними методами, але й вмінні їх модернізувати відповідно до сучасних вимог системи освіти.

Література

1. Активные и интерактивные образовательные технологии (формы проведения занятий) в высшей школе: учебное пособие / сост. Т.Г. Мухина. – Н.Новгород: ННГАСУ, 2013. – 97 с.

2. Бойцанюк С.І. Організація лекційного процесу для студентів стоматологічного факультету в умовах навчання за кредитно-модульною системою / С.І. Войцанюк // Медична освіта. – 2014. – № 1. – С. 10–12.

3. Компетентностно-ориентированное обучение в медицинском вузе [Электронный ресурс]: учеб.-метод. пособие / А.И. Артюхина, Н.А. Гетман, М.Г. Голубчикова, Е.В. Лопанова, Т.Б. Рабочих, Н.Н. Рыбакова; под ред. Е.В. Лопановой. – 2-е изд., стер. – М.: ФЛИНТА, 2014, 256 с.

УДК: 378.091.3: 614.253.4

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФІЛАКТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

В. І.Чебан, Л. Й. Власик

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці

INNOVATIVE APPROACHES TO PREVENTIVE ORIENTATION TRAINING OF FUTURE DOCTORS AT THE TIME OF HEALTH CARE REFORM IN UKRAINE

V. I. Cheban, L. Y. Vlasyk

Institution of higher education in Ukraine Bukovinian State Medical University, Chernivtsi

У статті висвітлено методичні аспекти та інноваційні підходи до формування профілактичного мислення і навичок профілактичних технологій при вивченні предмету «соціальна медицина та організація охорони здоров'я».

The article deals with the question of the methodological aspects and innovative approaches to the formation of preventive thinking skills and prevention technologies in the study of the subject «Social Medicine and Organization of Health Protection».

Вступ. Підготовка висококваліфікованих фахівців необхідна для успішного реформування системи охорони здоров'я України. Посилення профілактичної спрямованості первинної медико-санітарної допомоги, впровадження сімейної медицини здатні покращити стан популяційного здоров'я [1]. Застосування індивідуальних та групових методів профілактики лікарем первинної ланки покликане зменшити серцево-судинну, хронічну респіраторну, онкологічну захворюваність, контролювати цукровий діабет та туберкульоз/ВІЛ. Завданням вищого медичного навчального закладу є створення умов для оволодіння студентом науковими і методичними основами впровадження профілактичних програм у майбутній діяльності. Профілактичні знання студент отримує при вивченні багатьох предметів. До прикладу, уніфіковані клінічні протоколи надання медичної допомоги при певних захворюваннях, які містять втручання первинної і вторинної профілактики вивчаються на клінічних кафедрах, та, у більшості випадків, на прикладі важких стаціонарних хворих з акцентом на лікування [2]. Предмет гігієни та екології дає ґрунтовні знання про дію чинників навколишнього середовища на

організм людини як основу профілактичної медицини взагалі, що надзвичайно актуально в період розбудови системи громадського здоров'я. Метою нашого дослідження стало вивчення ролі предмету «соціальна медицина та організація охорони здоров'я» у формуванні в студента цілісного профілактичного мислення для практичного втілення профілактичних знань. Інноваційний підхід вбачається у зміні пріоритетів і системному підході до викладання.

Основна частина. Проведене вивчення офіційних документів ВООЗ свідчить про небезпідставну стурбованість світової громадськості станом здоров'я населення у світі [3]. Глобальним викликом усій спільноті є неінфекційна захворюваність, яка невпинно зростає з постарінням населення та потребує значних економічних затрат на лікування. При зменшенні охоплення населення профілактичними оглядами неінфекційні захворювання (НІЗ) виявляються у пізніх стадіях, витрати на лікування стають проблемою і без того малоабезпеченого населення. ВООЗ вбачає єдиним виходом зміцнення профілактичних засад та розвиток служб громадського здоров'я. Глобальний план дій з профілактики НІЗ і боротьби з ними на 2013–2020 роки, нова

Європейська політика охорони здоров'я (Здоров'я-2020) та Європейський план дій із зміцнення потенціалу і послуг громадської охорони здоров'я є документами, ознайомлення з якими необхідне для орієнтування в сучасних проблемах соціальної медицини. З метою розуміння майбутнім медиком важливості завдань, які потрібно вирішувати у медичній галузі, питання популяційного здоров'я, у рамках вивчення предмету «соціальна медицина та організація охорони здоров'я», повинні розглядатися у світлі глобальних загроз. З таких позицій загальні негативні тенденції демографічної ситуації та захворюваності населення України викликають у студентів занепокоєність і сприяють формуванню мети, мотивації, бачення своєї ролі у покращенні ситуації шляхом впровадження профілактичних програм. Для організації профілактичної роботи лікаря первинної ланки програмою предмету «соціальна медицина та організація охорони здоров'я» традиційно передбачено засвоєння методики визначення показників для оцінки стану здоров'я населення на території обслуговування; планування заходів первинної та вторинної профілактики на основі проведеного аналізу; ведення первинної медичної та облікової документації; диспансеризації населення; проведення оцінки діяльності за якісними показниками роботи. Вимогами часу є доповнення програми сучасними поглядами на епідеміологію неінфекційних захворювань та становлення системи громадського здоров'я в Україні. На нашу думку, важливими для майбутніх лікарів, у плані самовдосконалення, є знання біостатистики, а саме вміння зорієнтуватися у науковій інформації; статистично правильно провести дослідження проблеми, яку потрібно вирішити або провести опитування пацієнтів з метою контролю якості надання медичної допомоги. У рамках самостійної роботи студенти до теми «Методи та засоби гігієнічного навчання та виховання населення» виготовляють санітарні бюлетені на одну із запропонованих тем. Досвід свідчить, що з більшим ентузіазмом висвітлюються сучасні проблеми, які обирають самі студенти. На нашу думку, профілактичні технології потрібно розглядати відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10), а саме у випадках звертання до закладів охорони здоров'я з метою медогляду та обстеження (клас XXI, Z00-13) та при інших обставинах (клас XXI, Z70-76), зокрема індивідуальне та групове профілактичне консультування з проблем пов'язаних із способом життя (Z72) [4]. Основним у спілкуванні з пацієнтами є побудова партнерських відношень, які б спонукали до медичної активності та модифікації способу життя. У цьому не малу роль відіграє особистість лікаря та дотримання ним самим оздоровчих рекомендацій. Тому засвоєння знань і

навичок профілактичних технологій повинно ґрунтуватися з формуванням профілактичного мислення і становленням особистості самого майбутнього лікаря. Сумісна діяльність викладача і студента як прояв особистісно-орієнтованого навчання може реалізуватися при розгляді групових методів профілактичного консультування. Нами апробовано навчально-виховну технологію залучення студентів до проведення «Школи здоров'я» для населення у міській поліклініці. Викладач виступив у ролі менеджера: організував, дав можливість виступити і спостерігав за діями студентів [5]. На практичному занятті відбулося обговорення отриманого нового досвіду студентами, який можна сформулювати у наступних положеннях: пацієнти потребують оздоровчих знань; лікар несе відповідальність за правильне трактування отриманої пацієнтом інформації; для відповіді на неочікувані запитання потрібно мати різносторонні знання профілактичної, клінічної медицини та організації охорони здоров'я. Майбутні медики відчували свою успішність та отримали мотивацію до самонавчання, самореалізації, творчого мислення.

Висновки. 1. Застосування інноваційних підходів до вивчення методики проведення профілактичних технологій шляхом особистісно-орієнтованого навчання сприяє формуванню цілісного профілактичного мислення та становлення особистості майбутнього лікаря.

2. Програма предмету «соціальна медицина та організація охорони здоров'я» повинна відповідати сучасним вимогам до підготовки лікарів для забезпечення ефективною доступною профілактично спрямованою первинною медико-санітарною допомогою.

Література

1. Руководство по медицинской профилактике / Под ред. Р.Г. Оганова, Р.А. Хальфина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007. – 464 с.
2. Ваколюк Л.М. Гігієнічні аспекти професійного становлення та ефективної практичної діяльності лікаря-стоматолога / Л.М. Ваколюк // Медична освіта. – 2015. – №3. – С. 19–21.
3. Глобальный план действий по профилактике неинфекционных заболеваний и борьбе с ними на 2013-2020 гг. ВОЗ. Шестьдесят шестая сессия Всемирной ассамблеи здравоохранения, 2013 г. С.107
4. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) / уклад. А.М. Нагорна, ред. А.Н. Міщенко – К.1996. – 160 с.
5. Кляп М. Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти України / М. Кляп // Вища освіта України. – 2015. – №4. – С. 45–53.